

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน

Development of Bags from Yawng Textiles in Lamphun Province

ณัฐกร เป้งโย* สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ ชุตินา ขวาลิตมณฑียร และวัลภา แท้มทอง
Natthakorn Pengyai*, Suteeluk Kraisuwan, Chutima Chawalitmontien and Walapa Tamthong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย 2) ออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน และ 3) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน ด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านความเหมาะสมของลวดลาย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย One – way ANOVA และ Least Significant Different (LSD) ผลการวิจัย พบว่า เส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย มีความคงทนของสีต่อการซัก ด้านการเปลี่ยนสีที่ระดับ 2.5 (ดีพอใช้) และด้านการเปื้อนสีที่ระดับ 3.5 (ดี) มีความคงทนของสีต่อแสงที่ระดับ 3.5 (ดี) ผลิตภัณฑ์กระเป๋ามี 4 รูปแบบ คือ กระเป๋าสะพายหลัง กระเป๋าถือ กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าหิ้ว มี 2 ลวดลาย คือ ลายดอกขอมและลายดอกบัวเครือ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าทุกรูปแบบและทุกลวดลายในระดับมากที่สุด รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านความสวยงามและด้านความเหมาะสมของลวดลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านประโยชน์ใช้สอย โดยกระเป๋าสะพายหลังและกระเป๋าถือ ได้รับความพึงพอใจมากกว่ากระเป๋าหิ้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เปลือกต้นลำไย ผลิตภัณฑ์กระเป๋า ความพึงพอใจ ผ้าทอชาวยอง

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the colorfastness of cotton yarns dyed from the bark of Longan, 2) design bag products from Yawng textiles in Lamphun province and 3) study and compare the consumers' satisfaction with bag products from Yawng textiles in Lamphun province in aspects of the beauty, usefulness, and suitability of motifs. The sampling group was 100 consumers who were interested in bag products. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, One-way ANOVA and Least Significant Different (LSD). The study of cotton yarns dyed from the bark of Longan found that the colorfastness to laundering of the color change was

คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Bangkok 10900

*Corresponding author; email: natthakornnext.62@gmail.com

(Received: 19 April 2021; Revised: 22 July 2021; Accepted: 27 July 2021)

DOI: <https://doi.org/10.14456/psruhss.2023.60>

at the 2.5 level (fairly good), the color staining was at the 3.5 level (good) and the colorfastness to the light was at the 3.5 level (good). The four types of bag products were: backpacks, clutch bags, messenger bags, and handheld bags. They comprised two motifs which were the Dok Ko and the Dok Bua Khrua. The consumers were extremely satisfied with every style and motif of bag products. Bag styles did not affect the consumers' satisfaction in the aspects of beauty and suitability of motifs with the statistical significance at the .05 level. However, the usefulness affected consumers' satisfaction and the customers were more satisfied with backpacks and clutch bags than handheld bags with the statistical significance at the level of .05.

Keywords: Longan bank, Bag product, Satisfaction, Yawng textiles

บทนำ

จังหวัดลำพูน หรือชื่อเดิมคือนครทริภูญไชย เป็นจังหวัดที่เล็กและเก่าแก่ที่สุดในภาคเหนือหรือดินแดนล้านนา เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีความเจริญรุ่งเรืองด้านศาสนาและวัฒนธรรม ประชากรมีความหลากหลายชาติพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2348 พญากาวิละได้สถาปนาเมืองเชียงใหม่และลำปางขึ้น จึงมีแนวคิดฟื้นฟูเมืองลำพูนขึ้นด้วยเช่นกัน และได้อพยพชาวองซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อที่มีถิ่นฐานอยู่ ณ เมืองยองในรัฐฉานของประเทศเมียนมาร์ และสิบสองปันนาของจีน (กลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือตอนบน ลำพูน, ม.ป.ป.) ที่ถูกกวาดต้อนจากการทำศึกสงคราม มาตั้งถิ่นฐานในที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำกว๋างตรงข้ามกับวัดพระธาตุทริภูญไชย ดังนั้นประชากรร้อยละ 80 ของจังหวัดลำพูนจึงเป็นชาวองหรือไทอง ภาษาของจึงเป็นภาษาที่ใช้แพร่หลายในจังหวัดลำพูน มีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากภาษาคำเมืองของภาคเหนือ ชาวองได้นำวัฒนธรรม ประเพณีและวิชาการด้านต่าง ๆ เข้ามายังเมืองลำพูนได้แก่ การปั้นหม้อ การแกะสลักไม้ การทำเครื่องเงิน โดยเฉพาะการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาวองในกลุ่มชนชั้นสูง (องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน, 2555: 5)

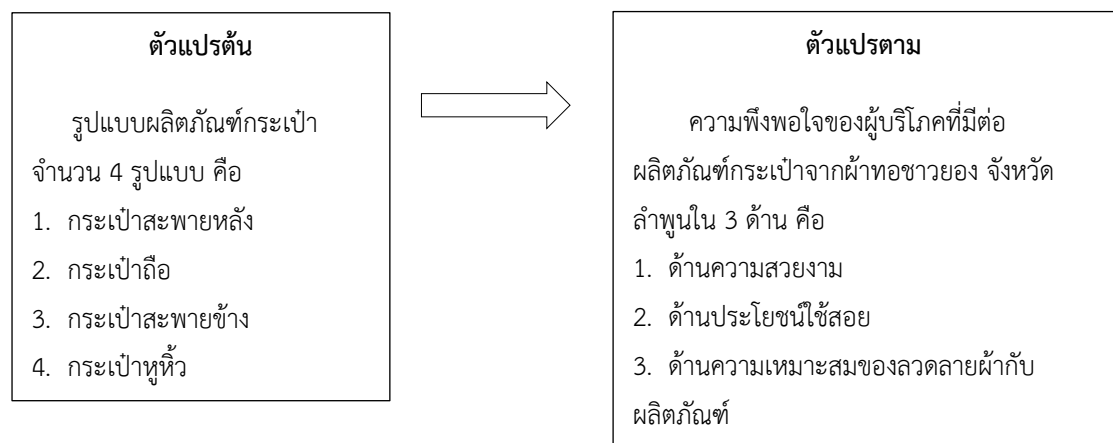
สตรีชาวองมีความชำนาญด้านการทอผ้า ส่วนใหญ่เป็นการทอผ้าฝ้ายและลวดลายเป็นแบบพื้นฐานเพื่อใช้กันเองในครัวเรือน โดยสืบสานการทอผ้ามาจากบรรพบุรุษ ในอดีตการทอผ้าของสตรีชาวองเป็นสิ่งที่แสดงถึงความพร้อมสำหรับการออกเรือน เพราะฝีมือการทอผ้าจะแสดงออกถึงความประณีต ความละเอียดอ่อนและความเป็นสตรีอย่างสมบูรณ์แบบ งานทอผ้าจึงมีความสำคัญกับวิถีชีวิตของชาวองมาตั้งแต่อดีตและถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในครัวเรือนนั้น ๆ จากการบอกกล่าว จดจำและฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ การทอผ้าของจังหวัดลำพูนได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาโดยพระราชยาเจ้าดารารัศมี ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงถ่ายทอดความรู้ด้านการทอผ้าไหมยกดอกที่มีลวดลายสวยงาม ที่ได้เรียนรู้จากราชสำนักส่วนกลางมาประยุกต์เข้ากับผ้าขึ้นเมืองเหนือ ผ้าไหมยกดอกจึงเป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านความประณีตและสวยงาม ทำให้การทอผ้าไหมยกดอกในจังหวัดลำพูนได้รับการส่งเสริม ชาวองที่มีฝีมือในการทอผ้าจึงทอผ้ายกดอกและทอผ้าของชาวองเอง ลวดลายโบราณที่ยังคงอนุรักษ์ ได้แก่ ลายดอกพริก ลายดอกพิกุล ลายดอกจัน ลายดอกบัว และลายราชวัตร เป็นต้น (ทักษิณา พิพิธกุล, 2559: 139-156) อย่างไรก็ตามการทอผ้าเป็นงานฝีมือที่ต้องใช้ความประณีตและอดทนกว่าจะได้ผ้าทอแต่ละผืน ทำให้ผู้ชำนาญการทอผ้ามีจำนวนลดน้อยลง ส่งผลต่อการสืบสานภูมิปัญญาด้านการทอผ้าให้ลดน้อยตามไปด้วย นอกจากนี้รูปแบบของผ้าทอส่วนใหญ่ผลิตเป็นผ้าชิ้นและผ้าคลุมไหล่ ทำให้การนำผ้าทอชาวองไปใช้ประโยชน์จึงมีค่อนข้างจำกัด

นอกจากงานหัตถกรรมผ้าทอมือแล้ว จังหวัดลำพูนยังไม่มีผลเศรษฐกิจทางการเกษตรที่สำคัญคือ ลำไย จัดเป็นแหล่งผลิตลำไยที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ใกล้เคียงกับจังหวัดเชียงใหม่ ผลผลิตของลำไยทำรายได้ให้กับประเทศปีละหลายพันล้านบาท โดยจังหวัดลำพูนมีปริมาณลำไยเฉลี่ยปีละ 105,257 กว่าตัน (จังหวัดลำพูน พร้อมกระจายผลผลิตลำไย ปี 2562, 2562) จำหน่ายทั้งในรูปแบบลำไยสดและลำไยแปรรูป ใบลำไยที่แห้งแล้วสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ และต้นลำไยที่มีอายุมากให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ชาวสวนจะตัดต้นลำไยทิ้ง แล้วนำลำต้นส่วนที่เป็นแก่นไม้มาทำฟืน เปลือกส่วนนอกต้นลำไยที่หลุดออกไป ถูกทิ้งเป็นขยะและนำไปเผาทิ้ง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศของภาคเหนือที่ส่งผลต่อสุขภาพ (กองนวัตกรรมการและวิจัย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2562: 70) ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการนำเปลือกต้นลำไยที่เป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรของจังหวัดลำพูน มาย่อยสลายเส้นด้ายฝ้ายและนำไปทอเป็นผืนผ้าด้วยลวดลายผ้าทอชาวยอง ซึ่งเป็นการนำเอกลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดลำพูนมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างจุดเด่นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าทอชาวยอง โดยนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าให้มีประโยชน์ใช้สอยมากยิ่งขึ้น นอกจากเป็นการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าของชาวยองที่ทรงคุณค่าให้คงอยู่สืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากผ้าทอชาวยองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย่อยสลายจากเปลือกต้นลำไย
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน ในด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านความเหมาะสมของลวดลาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การทดสอบความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย

อุปกรณ์

1. เส้นด้ายฝ้ายร้อยละ 100 ปั่นมือ โดยกลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเจือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. วัสดุย้อมสี คือ เปลือกของต้นลำไยที่แห้งตาย หรือเปลือกของต้นลำไยที่ถูกตัดทิ้งเมื่อมีอายุ 10 ปี ขึ้นไป
3. เครื่องทดสอบการซัก SDL atlas launder-ometer รุ่น LEF – 4426 F06
4. เครื่องทดสอบแสง Atlas xenon arc weather-ometer model Ci 3000+

วิธีการ

1. การย้อมสีเส้นด้ายฝ้ายจากเปลือกต้นลำไย มีวิธีการ ดังนี้

1.1 การทำความสะอาดเส้นด้ายฝ้าย ใช้อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุ 30 : 1 โซเดียมไฮดรอกไซด์ (sodium hydroxide) 0.5 กรัมต่อลิตร สารซักฟอกมาตรฐาน AATCC 2 กรัมต่อลิตร และโซเดียมซิลิเกต (sodium silicate) 2 กรัมต่อลิตร ต้มเส้นด้ายที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด (จิราพร ชุมชิต, 2561: 2)

1.2 การย้อมสีเส้นด้ายด้วยสีย้อมจากเปลือกต้นลำไย มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การเตรียมน้ำย้อม นำเปลือกต้นลำไยมาแกะท่อนอกสุดของเปลือกทิ้ง ใช้เฉพาะเนื้อเปลือกชั้นใน ใช้อัตราส่วนน้ำต่อเปลือกต้นลำไย 1 : 1 ต้มน้ำกับเปลือกต้นลำไยที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 2 ชั่วโมง กรองน้ำย้อมแยกออกจากเปลือกต้นลำไย

1.2.2 การเตรียมสารช่วยติด สารช่วยติดที่ใช้ คือ น้ำต่างจากซีเถ้าที่ได้จากการเผาแก่นไม้ต้นลำไย ใช้อัตราส่วนน้ำต่อซีเถ้าแก่นไม้ลำไย 1 : 1 เติมน้ำและซีเถ้าแก่นไม้ลำไยใส่หม้อ คนให้เข้ากันประมาณ 5 นาที ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง ซีเถ้าจะตกตะกอน กรองน้ำส่วนที่เป็นน้ำใสด้านบน สำหรับใช้เป็นสารช่วยติด

1.3 การเตรียมเส้นด้ายฝ้ายสำหรับย้อมสี

1.3.1 เส้นด้ายฝ้ายที่ใช้สำหรับทดสอบความคงทนของสีต่อการซัก และความคงทนของสีต่อแสง ใช้เส้นด้ายฝ้ายที่ผ่านกระบวนการทำความสะอาด

1.3.2 เส้นด้ายฝ้ายที่ใช้สำหรับทอผ้าขาวยอง เป็นเส้นด้ายฝ้ายที่ผ่านกระบวนการทำความสะอาด ใช้วิธีการมัดเส้นด้ายฝ้ายทั้งใจด้วยวิธีการมัดแบบสุ่มโดยใช้เชือกฟาง ตามตำแหน่งที่ไม่ต้องการให้ติดสี

1.4 การย้อมสีเส้นด้ายฝ้าย ใช้อัตราส่วนน้ำย้อมต่อเส้นด้ายฝ้าย 30 : 1 อัตราส่วนน้ำย้อมต่อสารช่วยติด 10 : 1 นำเส้นด้ายที่เตรียมไว้ในข้อ 1.3.1 และ 1.3.2 ย้อมที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 45 นาที แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด ตากที่อุณหภูมิห้องจนแห้ง

2. การทดสอบความคงทนของสีต่อการซัก

ใช้วิธีการทดสอบมาตรฐาน AATCC Test Method 61-2009 Colorfastness to Laundering: Accelerated Test No.2A (American Association of Textile Chemists and Colorists, 2010: 86-90) โดยเตรียมเส้นด้ายฝ้าย 110 เมตร วางเรียงบนผ้า crocking cloth ขนาด 5 × 5 เซนติเมตร จำนวน 2 ชิ้น ให้ผ้าห่างกัน 5 เซนติเมตร พับปลายผ้า crocking cloth ทั้งสองด้านหุ้มเส้นด้ายแล้วเย็บ เตรียมน้ำกลั่น 150 มิลลิลิตร และสารซักฟอกมาตรฐาน 0.23 กรัม เทสารซักฟอกลงในน้ำกลั่น คนให้เข้ากันและเทลงในกระบอกซักขนาด 500 มิลลิลิตร อุ่นสารละลายให้มีอุณหภูมิ 49 องศาเซลเซียส ใส่ชิ้นทดสอบในกระบอกซักและใส่ลูกบอลเหล็กจำนวน 50 ลูก ปิดฝา และใส่ลงในเครื่องทดสอบซัก ซักที่อุณหภูมิ 49 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 45 นาที ล้างชิ้นทดสอบด้วยน้ำกลั่น ที่

อุณหภูมิ 40 ± 2 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 1 นาที จำนวน 3 ครั้ง แล้วนำไปตากแห้ง และประเมินผลการทดสอบความคงทนของสีต่อการซัก โดยประเมินการเปลี่ยนสีด้วย grey scale for color change และการเปื้อนสีด้วย grey scale for color staining

3. การทดสอบความคงทนของสีต่อแสง

ใช้วิธีการทดสอบมาตรฐาน AATCC Test Method 16.3-2014 Colorfastness to Light: Xenon-Arc Option 3 (American Association of Textile Chemists and Colorists, 2015: 45-56) เตรียมชิ้นทดสอบโดยพันเส้นด้ายฝ้ายรอบกระดาษแข็งสีขาวขนาด 15×2.5 เซนติเมตร นำชิ้นทดสอบอบแสงภายใต้ภาวะดังนี้ อุณหภูมิของเทอร์โมมิเตอร์แบล็ก-พานเนล (black panel) 63 ± 1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิในตู้อบแสง 43 ± 2 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 30 ± 5 เปอร์เซ็นต์ ระดับของกำลังการแผ่รังสี $1.10 \pm 0.03 \text{ W/m}^2$ ที่ความยาวคลื่น 420 นาโนเมตร เป็นเวลา 20 ชั่วโมง นำชิ้นทดสอบออกจากตู้อบแสง และผึ่งที่อุณหภูมิห้องอย่างน้อย 4 ชั่วโมง

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน

อุปกรณ์ ผ้าที่ใช้ตัดเย็บผลิตภัณฑ์กระเป๋า เป็นผ้าทอชนิดของชาวยอง ทอโดยกลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีดังนี้

1. เส้นด้ายยืน เป็นเส้นด้ายฝ้ายร้อยละ 100 สีครีม (สีธรรมชาติของเส้นใยฝ้าย) จากบริษัท ก้องเกียรติเท็กซ์ไทล์ จำกัด
2. เส้นด้ายพุ่ง เป็นเส้นด้ายฝ้ายร้อยละ 100 ปั่นมือ โดยกลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย
3. ลวดลายผ้า เป็นลวดลายผ้าทอชาวยองลวดลายโบราณที่กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ได้นำผ้าถุงเก่ามาแกะลวดลายแล้วนำมาทอเป็นผืนผ้า ซึ่งปัจจุบันสามารถแกะลวดลายผ้าลายโบราณได้จำนวน 2 ลวดลาย คือ ลายดอกขอ (ภาพ 1ก) และลายดอกบัวเครือ (ภาพ 1ข)



(ก)



(ข)

ภาพ 1 ลวดลายผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน (ก) ลายดอกขอ และ (ข) ลายดอกบัวเครือ

วิธีการ

1. ออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ ได้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจำนวน 4 ประเภท ได้แก่ กระเป๋าสะพายหลัง กระเป๋าถือ กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าหิ้ว แต่ละประเภทออกแบบจำนวน 2 รูปแบบ
2. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งทอพื้นเมือง จำนวน 3 คน พิจารณาคัดเลือกเหลือผลิตภัณฑ์กระเป๋าประเภทละ 1 รูปแบบ ได้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสำหรับศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อ

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน จำนวน 4 รูปแบบ ใช้ลวดลาย 2 ลวดลาย รวมผลิตภัณฑ์กระเป๋าดั้งเดิมทั้งหมด 8 ผลิตภัณฑ์

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน

อุปกรณ์

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภค ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และส่วนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน ใน 3 ด้าน คือ ด้านความสวยงาม ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านความเหมาะสมของลวดลาย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้ คะแนน 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง พึงพอใจมาก คะแนน 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย และ คะแนน 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

แปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2539: 64-70)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองเก็บข้อมูลกับผู้บริโภคที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของ Cronbach (ประสพชัย พสุนนท์, 2557: 144-163) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.985

2. กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) คือ กลุ่มผู้บริโภคที่สนใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน ที่ตั้งแสดง ณ กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คน

วิธีการ

นำแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ณ กลุ่มแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือ – ผ้าฝ้ายนาโนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ One – way ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยใช้ Least Significant Different (LSD)

ผลการวิจัย

ความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย

ผลการทดสอบความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย โดยใช้สารช่วยติดจากน้ำซึ่เถ่าพบว่า มีค่าความคงทนของสีต่อการซักด้านการเปลี่ยนสีอยู่ที่ระดับ 2.5 (ดีพอใช้) และมีค่าความคงทนของสีด้านการเปื้อนสีอยู่ที่ระดับ 3.5 (ดี) ผลการทดสอบความคงทนของสีต่อแสง พบว่า มีค่าความคงทนอยู่ที่ระดับ 3.5 (ดี)

การออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยองที่ผู้วิจัยออกแบบ และได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน มี 4 รูปแบบ รูปแบบละ 2 ลวดลาย มีดังนี้

1. กระเป๋าสะพายหลัง มีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ก้นกระเป๋ากว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 25 เซนติเมตร สูง 30 เซนติเมตร ฝากระเป๋ายาว 35 เซนติเมตร อ้อมจากด้านหลังมาด้านหน้า หูหิ้วกระเป๋าสูง 8 เซนติเมตร และสายสะพายกระเป๋ากว้าง 3.8 เซนติเมตร ทำจากหนังวัวแท้สีน้ำตาลดำ ภาพ 2 ก กระเป๋าสะพายหลังลายดอกขอ และภาพ 2 ข กระเป๋าสะพายหลังลายดอกบัวเครือ



(ก)



(ข)

ภาพ 2 กระเป๋าสะพายหลัง (ก) ลายดอกขอ และ (ข) ลายดอกบัวเครือ

2. กระเป๋าถือ มีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ก้นกระเป๋ากว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 35 เซนติเมตร สูง 20 เซนติเมตร ติดซิปปากกระเป๋าด้านบนและปากกระเป๋าส่วนที่พับตกลงมา ด้านล่างตัวกระเป๋าและแผ่นติดเครื่องเกาะเกี่ยวทำจากหนังวัวแท้สีน้ำตาลดำ ภาพ 3 ก กระเป๋าถือลายดอกขอ และภาพ 3 ข กระเป๋าถือลายดอกบัวเครือ



(ก)



(ข)

ภาพ 3 กระเป๋าถือ (ก) ลายดอกขอ และ (ข) ลายดอกบัวเครือ

3. กระเป๋าสะพายข้าง มีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ก้นกระเป๋ากว้าง 8 เซนติเมตร ยาว 36 เซนติเมตร สูง 25 เซนติเมตร ติดซิปปาด้านบน มีกระเป๋าด้านหน้า 2 ใบ ก้นริมด้วยหนังวัวแท้สีน้ำตาลดำ หูหิ้วกระเป๋าสูง 10 เซนติเมตร และสายสะพายกว้าง 4 เซนติเมตร ทำจากหนังวัวแท้สีน้ำตาลดำ ใส่ห่วงโลหะที่หูกระเป๋าและตะขอโลหะที่ด้านข้าง เพื่อกะเกี่ยวสำหรับสะพายข้าง ภาพ 4 ก กระเป๋าสะพายข้างลายดอกขอ และภาพ 4 ข กระเป๋าสะพายข้างลายดอกบัวเครือ



(ก)



(ข)

ภาพ 4 กระเป๋าสะพายข้าง (ก) ลายดอกขอ และ (ข) ลายดอกบัวเครือ

4. กระเป๋าหูหิ้ว มีรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู ก้นกระเป๋ากว้าง 8 เซนติเมตร ยาว 35 เซนติเมตร สูง 28 เซนติเมตร ปากกระเป๋ากว้าง 40 เซนติเมตร ติดซิปปาด้านบน หูหิ้วเป็นชิ้นเดียวกับตัวกระเป๋าทำจากหนังวัวแท้สีน้ำตาลดำ ยาว 16 เซนติเมตร สูง 14 เซนติเมตร ภาพ 5 ก กระเป๋าหูหิ้วลายดอกขอ และภาพ 5 ข กระเป๋าหูหิ้วลายดอกบัวเครือ



(ก)



(ข)

ภาพ 5 กระเป๋าหูหิ้ว (ก) ลายดอกขอ และ (ข) ลายดอกบัวเครือ

ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภค พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มใหญ่ที่สุดมีอายุระหว่าง 27 – 33 ปี (ร้อยละ 32.00) มีจำนวนใกล้เคียงกับช่วงอายุ 34 – 40 ปี (ร้อยละ 31.00) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 48.00) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 29.00 และ 26.00 ตามลำดับ) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 34.00) ผู้บริโภคกลุ่มใหญ่ที่สุดสนใจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองที่เป็นเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย โดยเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองจากแหล่งผลิตหรือศูนย์จำหน่าย เหตุผลที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง คือ ความสวยงามของลวดลาย เหตุผลที่เลือกซื้อ คือ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นของขวัญของฝาก ทั้งนี้ผู้บริโภคถึงร้อยละ 52 รู้จักผ้าทอชาวยอง แต่ไม่เคยใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอชาวยอง

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แสดงดังตาราง 1 ถึง 4

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบโดยภาพรวม

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กระเป๋าก้น ลายดอกขจร	4.51	0.42	มากที่สุด
กระเป๋าก้น ลายดอกบัวเครือ	4.48	0.43	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกขจร	4.47	0.42	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกขจร	4.45	0.40	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกบัวเครือ	4.44	0.41	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกบัวเครือ	4.44	0.41	มากที่สุด
กระเป๋าก้นหัว ลายดอกขจร	4.42	0.43	มากที่สุด
กระเป๋าก้นหัว ลายดอกบัวเครือ	4.42	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยองทุกรูปแบบ และทุกลวดลายในระดับมากที่สุด โดยผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้น ลายดอกขจร มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51) รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้น ลายดอกบัวเครือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกขจร ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกขจร ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นลายขวางและกระเป๋าก้นลายขวาง ลายดอกบัวเครือ และผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นหัว ลายดอกขจรและลายดอกบัวเครือ ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านความสวยงาม

ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กระเป๋าก้น	4.56	0.46	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง	4.55	0.47	มากที่สุด
กระเป๋าก้นลายขวาง	4.51	0.44	มากที่สุด
กระเป๋าก้นหัว	4.45	0.49	มากที่สุด
รวม	4.51	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านความสวยงาม พบว่า ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นทุกรูปแบบได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นลายขวาง กระเป๋าก้นลายขวาง และกระเป๋าก้นหัว ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านความสวยงาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย

ผลิตภัณฑ์กระเป๋า	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กระเป๋าถือ	4.54	0.55	มากที่สุด
กระเป๋าสะพายหลัง	4.50	0.49	มากที่สุด
กระเป๋าสะพายข้าง	4.47	0.48	มากที่สุด
กระเป๋าหิ้ว	4.39	0.51	มากที่สุด
รวม	4.47	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากทุกรูปแบบได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยผลิตภัณฑ์กระเป๋ากถือมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสพายหลัง กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าหิ้ว ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านประโยชน์ใช้สอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ Least Significant Different (LSD) พบว่า ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสพายหลังและผลิตภัณฑ์กระเป๋ากถือ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยมากกว่าผลิตภัณฑ์กระเป๋ากหิ้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านความเหมาะสมของลวดลาย

ผลิตภัณฑ์กระเป๋า	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กระเป๋าถือ	4.46	0.50	มากที่สุด
กระเป๋าหิ้ว	4.45	0.51	มากที่สุด
กระเป๋าสะพายข้าง	4.43	0.49	มากที่สุด
กระเป๋าสะพายหลัง	4.42	0.53	มากที่สุด
รวม	4.44	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากผ้าทอชาวยอง จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ ด้านความเหมาะสมของลวดลาย พบว่า ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากทุกรูปแบบได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยผลิตภัณฑ์กระเป๋ากถือมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์กระเป๋ากหิ้ว กระเป๋าสะพายข้าง และกระเป๋าสะพายหลัง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ากไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านความเหมาะสมของลวดลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

1. ผลการทดสอบความคงทนของสีของเส้นด้ายฝ้ายย้อมจากเปลือกต้นลำไย โดยใช้สารช่วยติดจากน้ำขี้เถ้า พบว่า มีความคงทนของสีต่อการซักด้านการเปลี่ยนสีอยู่ที่ระดับ 2.5 (ดีพอใช้) และมีความคงทนของสีด้านการเปลี่ยนสีอยู่ที่ระดับ 3.5 (ดี) ผลการทดสอบความคงทนของสีต่อแสง พบว่า มีความคงทนอยู่ที่ระดับ 3.5 (ดี)

2. ผลลิตภัณฑ์กระเป๋จากผ้าทอขาวของที่ออกแบบ และได้รับการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิมี 4 รูปแบบ คือ ผลลิตภัณฑ์กระเป๋สะพายหลัง กระเป๋ถือ กระเป๋สะพายข้าง และกระเป๋หูหิ้ว ลวดลายมี 2 ลวดลาย คือ ลายดอกขอและลายดอกบัวเครือ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลลิตภัณฑ์กระเป๋จากผ้าทอขาวของ จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจผลลิตภัณฑ์กระเป๋ทุกรูปแบบ ทุกลวดลายในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจทุกด้านในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภค พบว่า รูปแบบผลลิตภัณฑ์กระเป๋ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภค ด้านความสวยงามและด้านความเหมาะสมของลวดลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรูปแบบผลลิตภัณฑ์กระเป๋มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านประโยชน์ใช้สอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลลิตภัณฑ์กระเป๋สะพายหลังและผลลิตภัณฑ์กระเป๋ถือ ได้รับความพึงพอใจมากกว่าผลลิตภัณฑ์กระเป๋หูหิ้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบความคงทนของสีต่อการซัก ของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย โดยใช้สารช่วยติดจากน้ำขี้เถ้า ตามมาตรฐาน AATCC Test Method 61-2009 Colorfastness to Laundering: Accelerated Test No.2A ซึ่งเทียบเท่ากับการซักด้วยเครื่องจำนวน 5 ครั้ง มีความคงทนต่อการซัก ด้านการเปลี่ยนสีที่ระดับ 2.5 (ดีพอใช้) และด้านการเปื้อนสีที่ระดับ 3.5 (ดี) ตามมาตรฐานผลลิตภัณฑ์ชุมชน มผช 417/2558 กระเป๋ผ้า กำหนดว่ากระเป๋ฝ้ายย้อมสีธรรมชาติต้องมีความคงทนของสีต่อการซัก ไม่น้อยกว่าเกรย์ สเกลระดับ 2-3 ทั้งการเปลี่ยนสีและการเปื้อนสี (สำนักงานมาตรฐานผลลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558) ดังนั้น ระดับความคงทนของสีต่อการซักของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกต้นลำไย ที่ใช้ทอผ้าทอขาวของสำหรับตัดเย็บผลลิตภัณฑ์กระเป๋ จึงได้มาตรฐานตามมาตรฐานผลลิตภัณฑ์ชุมชน กระเป๋ผ้า และ ผลการทดสอบความคงทนของสีต่อแสง ของเส้นด้ายฝ้ายย้อมสีจากเปลือกต้นลำไย โดยใช้สารช่วยติดจากน้ำขี้เถ้า ตามมาตรฐาน AATCC Test Method 16.3-2014 Colorfastness to Light: Xenon-Arc Option 3 พบว่า มีความคงทนอยู่ระดับ 3.5 (ดี) ซึ่งในการใช้ผลลิตภัณฑ์กระเป๋ ผ้าทอขาวของไม่ได้สัมผัสแสงตลอดเวลา ดังนั้น จึงมีความคงทนต่อแสงเพียงพอสำหรับผลลิตภัณฑ์กระเป๋

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลลิตภัณฑ์กระเป๋จากผ้าทอขาวของ จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจผลลิตภัณฑ์กระเป๋ทุกรูปแบบ ทุกลวดลายในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลลิตภัณฑ์กระเป๋จากผ้าทอขาวของ จังหวัดลำพูน แต่ละรูปแบบ พบว่า

2.1 รูปแบบผลลิตภัณฑ์กระเป๋ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านความสวยงาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเก็บข้อมูลวิจัย ผู้บริโภคให้ข้อคิดเห็นว่า กระเป๋แต่ละรูปแบบมีรูปทรงที่ทันสมัยเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการตัดเย็บเรียบร้อย ใช้วัสดุตกแต่งที่ทำจากหนังวัวแท้ทำให้ผลลิตภัณฑ์มีความหรูหรา จึงทำให้ผลลิตภัณฑ์กระเป๋มีความสวยงามทุกรูปแบบ ซึ่งนภวรรณ คณานุรักษ์ (2556: 90) กล่าวว่า ลักษณะทางกายภาพของผลลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยพิจารณาจากการมองเห็น การสัมผัส และปริมาณของสิ่งที่กระตุ้น งานวิจัยนี้ผู้บริโภคได้สัมผัสและมองเห็นผลลิตภัณฑ์กระเป๋จากผ้าทอขาวของทุกรูปแบบ จึงมีความพึงพอใจผลลิตภัณฑ์กระเป๋แต่ละรูปแบบด้านความสวยงามไม่แตกต่างกัน ปานฉัตร อินทร์คง (2560: 121) กล่าวว่า

ความสวยงาม เกิดจากความรู้สึกทางจิตใจของผู้บริโภคที่ได้สัมผัสกับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เพื่อโน้มน้าวและดึงดูดความสนใจโดยเป็นสิ่งแรกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้บริโภค

2.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านความเหมาะสมของลวดลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผ้าทอขาวของลายดอกขจรและลายดอกบัวเครือ เป็นผ้าที่ใช้สีของเส้นด้ายในการทอ คือ สีธรรมชาติจากเปลือกต้นลำไย และใช้เทคนิคการทอ คือ การทอขัดที่เหมือนกัน เป็นการเสริมเส้นด้ายพุ่งพิเศษแบบต่อเนื่อง (continuous supplementary weft) ลวดลายจะปรากฏตลอดแนวเส้นด้ายพุ่งและเต็มพื้นที่ของผืนผ้า จึงทำให้ได้รับความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของลวดลายไม่แตกต่างกัน ซึ่งมานิช กงกะนันท์ (2559: 51) กล่าวว่า การใช้สีที่ไม่เหมือนกันจะทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก และการมองเห็นแตกต่างกัน และวรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์ (2551: 95) กล่าวว่า ลวดลายของผืนผ้าที่มีจังหวะซ้ำกันและกระจายเต็มพื้นที่ มีอิทธิพลต่อการมองเห็นและการวางลวดลายแบบนี้จะช่วยให้มีความโดดเด่น มีจังหวะซ้ำและกระจายของลวดลายเต็มพื้นที่ของผืนผ้า

2.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านประโยชน์ใช้สอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลิตภัณฑ์กระเป๋าสะพายหลังและผลิตภัณฑ์กระเป๋าก๊อ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่าผลิตภัณฑ์กระเป๋าทูหัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสะพายหลังเป็นกระเป๋ามีขนาดปานกลาง มีช่องสำหรับใส่ของที่ด้านนอกกระเป๋ ทำให้สามารถหยิบของใช้ได้สะดวกโดยไม่ต้องเปิดฝากระเป๋ และใช้zipสำหรับเปิด-ปิดทำให้ของที่ใส่ไม่หล่นออกมา จากข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีอายุระหว่าง 27 – 40 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและธุรกิจส่วนตัว ดังนั้น ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสะพายหลังจึงมีประโยชน์ใช้สอยสอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง Fashionary Team (2016: 95) กล่าวว่า กระเป๋าสะพายหลังขนาดเล็กหรือปานกลางเป็นกระเป๋ที่เหมาะสมสำหรับการใช้ในชีวิตประจำวัน หรือเดินทางระยะสั้นและช่วยกระจายน้ำหนักได้อีกด้วย

สำหรับผลิตภัณฑ์กระเป๋าก๊อเป็นกระเป๋ามีสายสะพายยาวสามารถสะพายไหล่ได้ และฝากะเป๋ที่พับทบลงมา สามารถกางออกให้ตัวกระเป๋าส่งขึ้น เพื่อให้ใส่ของได้จำนวนมากขึ้น จึงมีประโยชน์ใช้สอยได้หลากหลาย ซึ่งกระเป๋าก๊อถึงแม้จะมีขนาดเล็กแต่สามารถใส่ของที่จำเป็นได้ สะดวกต่อการพกพา โดยเฉพาะเมื่อออกงานเลี้ยงตอนกลางคืน (กระเป๋ 5 ชนิดที่ทุกคนควรมี: 2559) ดังนั้น ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสะพายหลังและกระเป๋าก๊อ จึงได้รับความพึงพอใจมากกว่ากระเป๋าทูหัวที่ต้องใช้มือหัวในการใช้งานเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถสะพายไหล่หรือสะพายหลังได้ นอกจากนี้ในการหยิบของในกระเป๋ต้องวางกระเป๋าลงเพื่อรูดซิปปึงจะหยิบของในกระเป๋ได้ ทำให้ใช้งานได้ไม่สะดวก อิดารันต์ สนิสุริวงษ์ และ วิภาวี เมืองสุวรรณ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งผู้บริโภคทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผล การใช้สอยผลิตภัณฑ์ และการบริการ ซึ่งคาดว่าจะสนองความต้องการของเขา ดังนั้น ประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์จึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การใช้น้ำต่างจากซีเมนต์แกล้งไม่ลำไยเป็นสารช่วยติด ยังมีกระบวนการเผาแกล้งไม่ต้นลำไย ซึ่งทำให้เกิดปัญหามลพิษได้ ดังนั้น อาจเลือกใช้สารช่วยติดชนิดอื่นทดแทน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

2. เครื่องเกาะเกี่ยวที่เป็นตะขอโลหะ ในการเก็บข้อมูลพบว่า เป็นเครื่องเกาะเกี่ยวที่ใช้งานยาก ดังนั้น ในการตัดเย็บกระเป๋ควรเลือกใช้เครื่องเกาะเกี่ยวที่เป็นตัวล็อกกระเป๋แทน จะทำให้เปิด-ปิดกระเป๋ได้สะดวกมากกว่า

3. ผลผลิตภัณฑกระเป๋ากจากผ้าทอขายของทุกประเภทได้รับความนิยมสูงสุดในระดับมากที่สุด จึงสามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น

4. การออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋แต่ละประเภท ควรพิจารณาวัสดุที่ใช้ในการตัดเย็บกระเป๋ด้วย เพื่อไม่ให้กระเป๋ามีน้ำหนักมากเกินไป เพราะเมื่อใส่ลงในกระเป๋แล้ว กระเป๋ามีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคในการสะพาย หรือหิ้วกระเป๋ที่หนักมากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการเพิ่มสมบัติพิเศษให้กับเส้นด้ายฝ้ายหรือผืนผ้า ที่จะนำไปทำผลิตภัณฑ์กระเป๋ากจากผ้าทอขายของ จังหวัดลำพูน เช่น การตกแต่งกันเปื้อน การตกแต่งกันน้ำหรือน้ำมัน เพื่อให้กระเป๋าสถาปัตยกรรมป้องกันสิ่งสกปรก และมีอายุการใช้งานเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระเป๋ 5 ชนิดที่ทุกคนควรมี. (2559). สืบค้น 30 มีนาคม 2564, จาก <https://bit.ly/3rw6ebz>.

กลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือตอนบน ลำพูน. (ม.ป.ป.). สืบค้น 31 สิงหาคม 2562, จาก <https://bit.ly/321hHFg>.

กองนวัตกรรมและวิจัย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2562). แผนงานวิจัยด้านการป้องกัน ควบคุมโรค

และภัยสุขภาพ พ.ศ. 2562-2564. สืบค้น 17 เมษายน 2564, จาก <https://bit.ly/2QD2bNO>.

จังหวัดลำพูน พร้อมกระจายผลผลิตลำไย ปี 2562. (2562). สืบค้น 5 สิงหาคม 2562, จาก

<https://bit.ly/2Fxaw0b>.

จิราพร ชุมชิต. (2561). เอกสารประกอบการสอนวิชาสีและการย้อมสี. เชียงใหม่: ภาควิชาคหกรรมศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ทักษิณา พิพิธกุล. (2559). การอนุรักษ์และการประยุกต์ภูมิปัญญาหัตถกรรมผ้าทอของชนองในจังหวัดลำพูน.

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 24(45), 139-156.

จิตรานต์ สนิสุริวงษ์, และวิภาวี เมืองสุวรรณ. (ม.ป.ป.). กรอบแนวคิดในการวิจัยพฤติกรรมการณ์ของผู้บริโภค.

สืบค้น 21 กรกฎาคม 2564, จาก <https://bit.ly/3kKLC4u>.

นภวรรณ คณานุรักษ์. (2556). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ซีวแอลการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2539). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า. วารสารการวัดผล

การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2(1), 64-70.

ประสพชัย พูลนนท์. (2557). ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัย

ทักษิณ, 27(1), 144-163.

ปานฉัตร อินทรคง. (2560). การออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรม แนวคิด รูปแบบ และการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ:

อันลิมิต ฟรินตัง.

มานิช กงกชนันท์. (2559). ศิลปะการออกแบบ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส. ฟรินตัง แฮส.

วรพงศ์ วราชาติอุดมพงศ์. (2551). ออกแบบลวดลาย ornamental design. ปทุมธานี: ศูนย์การพิมพ์มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2558). มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช. 417 /

2558 กระเป๋ผ้า. สืบค้น 22 มิถุนายน 2564, จาก <https://bit.ly/35TEjKx>.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน. (2555). ผ้าไหมยกดอกลำพูน 80 ลายผ้า 80 พรรษา มหาราชินี. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

- American Association of Textile Chemists and Colorists. (2010). *AATCC Technical Manual: AATCC Test Method 61-2009 Colorfastness to Laundering: Accelerated*, 85, 86-90.
- American Association of Textile Chemists and Colorists. (2015). *AATCC Technical Manual AATCC Test Method 16.3-2014 Colorfastness to Light: Xenon-Arc Option 3*, 45-56.
- Fashionary Team. (2016). *Bag design a handbook for accessories designers*. China: Fashionary International Limited.